

Øget monitorering og skærpet opfølgning på kommunernes indsats

August 2018

Baggrund

Med aftalen om en forenklet beskæftigelsesindsats får kommunerne større mulighed for fleksibelt at tilrettelægge omfang og timing af den aktive indsats efter den enkelte borgers behov. Der vil være krav om et intensivt kontaktføreløb i de første 6 måneders ledighed og krav om et aktivt tilbud senest efter 6 måneders ledighed for dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere. Herefter har kommunerne frie rammer til at tilrettelægge den aktive indsats efter den enkeltes behov og forudsætninger.

Denne frihed understøtter refusionsreformens grundtanke om, at kommunerne bærer en større del af det økonomiske ansvar for udgifterne på området og derfor også i højere grad skal holdes op på de opnåede resultater frem for på ufleksible proceskrav.

Den øgede frihed følges af en styrket monitorering og opfølgning på kommunernes indsats. Formålet er at skærpe fokus på de kommuner, der ikke lever op til intentionerne i forenklingen, men efterlader borgere passive uden indsats og kontakt med jobcentret i længere perioder.

Kommuner, der ikke formår at forvalte de nye regler i overensstemmelse med intentionerne, om at der gives samtaler og indsats efter behov, underlægges en skærpet opfølgning og sættes under administration, hvis de ikke retter op på den manglende indsats.

Initiativ

Initiativet består af to dele:

- Overordnet monitorering af kommunernes resultater og indsatser
- Opfølgning på kommunernes resultater og indsatser

Overordnet monitorering af kommunernes resultater og indsatser

En række proceskrav til kommunerne afskaffes, og samtidig styrkes monitoreringen og opfølgningen på kommunernes beskæftigelsesindsats. Det giver bedre gennemsigtighed af kommunernes resultater og indsatser.

Monitoreringen af beskæftigelsesindsatsen styrkes gennem nye benchmark-rapporter og en årlig redegørelse til Folketingets Beskæftigelsesudvalg (BEU).

Benchmark-rapporterne vil bestå af overordnede resultatmål og suppleres med målinger om bl.a. anvendelsen af effektive indsatser, varighed på ledighedsforløb og passivmålinger.

Rapporten skal først og fremmest indeholde målinger om kommunernes resultater om offentligt forsørgede. Det kan fx være det nye overordnede resultatmål om andelen af offentligt forsørgede, hvor den enkelte kommunes faktiske andel benchmarkes med en forventet værdi på baggrund af kommunens rammevilkår.

Derudover bør rapporten suppleres med underordnede målinger, som kan give kommunerne en indikation af, hvor der bør være særlig fokus. Det kan fx være:

- Varighedsmål: Den gennemsnitlige varighed af ledighedsforløb.
- Afgangsmål: Den gennemsnitlige afgang (andel) fra ledighed til beskæftigelse efter fx 3 eller 6 måneder.
- Indsatsmålinger: Her vil fokus være på brug af indsats, der er evidens for, fx: tidlige intensive samtaleforløb, brugen af virksomhedsrettede tilbud, brugen af brobygningsforløb og målrettet uddannelse.
- Passivmåling: Andel ledige, som har/ikke har modtaget en aktiv indsats i løbet af de seneste fx 6 eller 12 måneder.

En del af disse målinger findes allerede i dag på Jobindsats.dk, men de samles i en rapport, så kommunerne får et bedre overblik. Med rapporten kan kommuner, som skaber de bedste og dårligste resultater, fremhæves. Samtidig gøres det lettere at sammenligne på tværs af alle kommuner og ikke kun i de eksisterende klynger baseret på kommunale rammevilkår. Kommunerne får dermed bedre mulighed for at se, hvilke områder de bør have øget fokus på.

Rapporterne vil ikke nødvendigvis være et fuldt dækkende billede af indsatsen i den enkelte kommune. Her vil der i givet fald skulle suppleres med yderligere målinger og ikke mindst mere kvalitative analyser.

Desuden vil beskæftigelsesministeren holde faste møder med KL, hvor kommunernes resultater drøftes. Formålet er at forpligte KL til at tage ansvar for kommunernes resultater.

Opfølgning for kommuner, der ikke lever op til fokusmål

Monitoreringen suppleres med en systematisk opfølgning overfor kommuner, som ikke lever op til intentionerne i forenklingen, men efterlader borgere uden indsats og kontakt. Kommuner, der skal underlægges denne mere systematiske opfølgning udpeges ud fra:

- 1) At kommunen har en større andel på offentlig forsørgelse end forventet på baggrund af kommunens rammevilkår
- 2) Såfremt kommunen opfylder 1), måles kommunen på 2 fokusmål fx om andelen af borgere, der ikke modtager en aktiv indsats og/eller samtaler i jobcentret over en længere periode på 12 måneder efter de første 6 måneders kontakt. Målene fastsættes, da der ikke er lovfastsatte proceskrav efter de første 6 måneders offentlig forsørgelse.

Den endelige operationalisering af kriterierne skal konsolideres.

Kommunerne har forskellige rammevilkår, der skal tages hensyn til, når den enkelte kommunes resultater skal vurderes og sammenlignes med andre kommuners resultater. De forskellige rammevilkår kan for eksempel være sammensætningen af befolkningen (fx alder, uddannelsesniveau samt andelen af borgere, der er ikke-vestlige indvandrere og efterkommere) og det lokale arbejdsmarked.

Der er derfor i trin 1) lagt op til, at der ses på den enkeltes kommunes rammevilkår, så der tages hensyn til, at kommunerne ikke er ens. Alene kommuner, der har en større andel på offentlig forsørgelse end forventet, dvs. ikke leverer de forventede resultater, bliver udvalgt til nærmere afdækning.

Derefter ses der i trin 2) på, om kommunerne har en høj andel af borgere, som ikke modtager en aktiv indsats og/eller samtaler i jobcentret over en længere periode.

Trin 1. Skærpet politisk tilsyn

Kommuner, der har flere på offentlig forsørgelse end forventet og som samtidig ikke lever op til de fastsatte fokusmål, underlægges i første omgang automatisk et skærpet politisk tilsyn, indtil de har genoprettet indsatsen. Det vil bestå af en redegørelse og genopretningsplan samt et møde med beskæftigelsesministeren, jf. nedenfor.

Redegørelse og genopretningsplan

Beskæftigelsesministeren skriver til borgmesteren for den kommune, der skal under skærpet tilsyn, og beder om en redegørelse for situationen og en genopretningsplan for, hvordan kommunen vil sikre, at borgerne får en indsats i overensstemmelse med lovgivningens intentioner.

Samtidig skal kommunen - i forbindelse med udarbejdelse af redegørelsen - få foretaget en udvidet revision, der består af en stikprøvegennemgang af 15 pct. af passivsagerne på de relevante områder. Gennemgangen skal bruges til at vurdere omfanget af og årsagerne til kommunens udfordringer på området, herunder om der er gyldige grunde til, at for mange borgere har gået passive. Eksempler på rimelige grunde til, at en borger har været fritaget for en aktiv indsats kan være, at borgeren er på barsel, er længerevarende syg eller at helbredet forringes ved aktivering. Udgifterne til denne fokusrevision afholdes af kommunen.

Redegørelse og genopretningsplanen skal være beskæftigelsesministeren i hænde hurtigst muligt, dog senest 3 måneder efter modtagelse af brevet fra ministeren.

Møde med beskæftigelsesministeren

Beskæftigelsesministeren holder herefter et møde med borgmesteren i de kommuner, hvor der er skærpet tilsyn. På mødet drøftes kommunens initiativer og indsats. KL kan inviteres til mødet. Fokus er at åbne for en politisk dialog om kommunens udfordringer.

Det skærpede politiske tilsyn skal skabe fokus på udfordringerne i den pågældende kommune og kommunalpolitisk ejerskab for håndteringen af disse.

Trin 2. Genopretningsperiode

Derefter har kommunen en genopretningsperiode på 9 måneder til at rette op på indsatsen. Udviklingen i kommunens indsats følges løbende og holdes op imod den udarbejdede plan. Der skal således være færre, der ikke har modtaget en aktiv indsats eller har haft en samtale i løbet af de seneste 12 måneder.

Taskforce

Hvis der undervejs i genopretningsperioden ikke kan identificeres fremgang i kommunen, får kommunen besøg af en taskforce fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering. Taskforcen kan afvikles over en længere periode, hvis der er behov for det. Taskforcen skal gennemgå fokusrevisionens resultater og genopretningsplanen med beskæftigelsesforvaltningen. Fokus for taskforcens arbejde er at sikre faglig bistand til kommunen samt at få en føling med, hvilke problemer kommunerne oplever. Derudover har taskforcen mulighed for at pege på mulige initiativer, som kan hjælpe kommunen, og som ikke allerede er iværksat, samt hvilke kommuner der evt. kan søges inspiration hos. Det er obligatorisk for kommunerne at få besøg af taskforcen.

Trin 3. Kommunen sættes under administration og mister friheden til selv at tilrettelægge indsatsen over for borgerne

Når der er gået et år siden seneste redegørelse til Folketingets Beskæftigelsesudvalg (BEU), følges der særskilt op på data for de kommuner, som har været underlagt det skærpede tilsyn. For kommuner, der kan dokumentere en positiv udvikling, men endnu ikke har genoprettet indsatsen fuldt ud, kan det overvejes at give mulighed for at forlænge genopretningsperioden yderligere med 1 år. Der skal i så fald fastsættes en tærskelværdi for, hvornår udviklingen har været tilstrækkelig positiv til at forlænge genopretningsperioden.

Kommuner, der ikke på tilfredsstillende vis genopretter den aktive indsats, og som fortsat har for mange borgere, der går passive, sættes under administration. Det indebærer, at kommunen:

- 1) skal leve op til en minimumsindsats i form af proceskrav fastsat fra centralt hold, og
- 2) at kommunen sanktioneres ved at skulle finansiere en revision af samtlige passivsager.

Kommunen mister dermed den frihed, som de har fået med forenklingen af beskæftigelsesindsatsen, til fleksibelt at tilrettelægge indsatsen for borgere med mere end 6 måneder på offentlig forsørgelse.

Proceskravene kan være krav til kontaktførelset (4 samtaler inden for 12 måneder) og krav til aktivering for dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere (gentagen aktivering - 1 tilbud inden for 12 måneder).

Som led i at kommunen sættes under administration, skal der foretages en revision, som skal gennemgå samtlige passivsager.

Revisionen skal undersøge, hvad der kan være årsag til kommunens udfordringer. Revisionsgennemgangen skal gennemføres for at sikre, at kommunen ikke ubegrundet efterlader borgere uden en indsats, og medvirke til at løfte niveauet i kommunens sagsbehandling. Udgifterne til den revision af kommunens passivsager afholdes af kommunen selv.